

La torre de Can Mario | L'emblemàtica torre de Can Mario de Palafrugell, el dipòsit modernista construït entre 1904 i 1905 en el recinte de la fàbrica surera coneguda com a Can Mario (també, Armstrong Cork, Manufactures del Suro o Miquel, Vincke i Meyer, segons les èpoques), es podrà tornar a visitar, un cop s'hagi enllestit el projecte de restauració que ha posat en marxa l'Ajuntament. La torre, catalogada com a bé cultural d'interès nacional, està tancada als visitants des del setembre del 2017, perquè l'estructura metàl·lica que cobreix el dipòsit ha quedat oxidada i n'han caigut alguns trossos. La restauració també permetrà reobrir el centre d'interpretació de la torre, tancat des de fa mesos. La recuperació d'aquesta construcció és una bona notícia, tenint en compte que es tracta d'una estructura de gran valor arquitectònic, donada la seva singularitat tècnica, basada en el ferro com a material principal. Però també es tracta d'un referent urbà i històric de primer nivell per a la vila de Palafrugell.

EL GIRONÈS

DANI VIVERN

De parc en parc | En el moment d'escriure això, encara hi ha el dubte de si l'Ajuntament de Girona portarà Adif als tribunals. La decisió està supeditada a l'arranjament de la plaça d'Espanya, que presumptament ha de fer Adif. Es farà? I serà aviat? Després de quasi deu anys d'obres i remenament al sector, ja no ve d'aquí...

Tampoc no ve d'aquí posar ordre a la Devesa. Sembla que s'ha encallat el pla especial destinat a aclarir d'una vegada quins serveis, instal·lacions i activitats s'hi poden acollir. Els marxants del mer-

cat i els firaires, un cop més, hauran de feinejar sota una precarietat persistent. En canvi, a la ja ex-Sala de Ball (Can Sarasa), a la mateixa zona, es va per feina: s'hi faran habitatges, o potser s'hi instal·larà algun servei. El cas és, però, que s'hi han acabat les glamuroses nits i les actuacions de primeres figures de la música i l'espectacle.

Temps convulsos | La veritat, però, és que la ciutadania no està en aquests moments gaire centrada en projectes urbanístics. Té l'atenció posada en les reivindicacions polítiques i socials que d'un temps ençà tenen el país força convuls, i no parlem solament del procés. El 8 de març, Girona es va vestir de lila per commemorar i reivindicar el paper de la dona en tots els àmbits, i per denunciar les discriminacions de gènere. La vaga va ser un èxit de participació (8.000 persones a la manifestació oficial) i de ressò mediàtic, tot i alguna acció determinada, puntual i gens representativa del col·lectiu, però que un mínim de seny hauria qualificat de contraproductiu. Embrutar façanes no és (o no hauria de ser) una opció. Viure per veure, deia alguna iaia...

I és que cada dia es veuen coses que, per als que tenim una edat, són una mica estrambòtiques. Ja avisa Yuval Harari, l'autor de *Sàpiens*, que en el segle XXI els de més de cinquanta anys no tindrem gaire marge per adaptar-nos als canvis ràpids, però potser els joves tampoc: ara resulta que a l'AP-7, en el tram entre Fornells de la Selva i Vilademuls, es faran proves per a un cotxe autònom (sense conductor) guiat per algorismes matemàtics, el control dels quals dependrà de sensors instal·lats en tot el recorregut. Aquest projecte, denominat R+D Inframix, es farà el 2020 dins d'un programa europeu en què intervé Abertis. Un segon projecte, també europeu, es denomina C-Roads

Spain, i analitzarà la simulació d'escenaris de conducció en circumstàncies no habituals, com ara retencions, obres, meteorologia adversa... Que per què s'ha triat aquest tram de l'AP-7 i no una de les autopistes que, més al sud de l'Estat, es caracteritzen per la seva escassa densitat de trànsit? Doncs precisament perquè aquest tram gironí en té molta, de densitat, perquè disposa de quatre carrils per banda... Raons, que no en faltin. Tantes com per circular-hi amb recança.

Moviments sanitaris | Fa unes setmanes van començar les obres al sud de la ciutat per enderrocar velles naus industrials allà on anirà la nova Clínica Girona. I ara s'estan movent les coses als despatxos per veure on es farà el nou Hospital Josep Trueta. Els informes elaborats per l'Ajuntament apunten que el barri de Domeny seria idoni. Si finalment es concreta l'operació, l'adquisició de terreny (a càrrec de la Generalitat) farà que 13.000 metres quadrats quedin destinats a aquest nou servei. Caldrà plantejar-se llavors què es fa amb l'antic Trueta. Experts afirmen que «no té cura». Però, i si encara fos salvable? No fos que, com molts altres edificis desocupats, faci mala fi.

LA GARROTXA

JOAN SALA

L'art urbà | L'artista B-Toy ha creat una pintura de grans dimensions en una paret lateral del Museu dels Sants d'Olot. És una de les deu artistes comissariades per l'Associació Rebobinat dins del projecte «Womart», guanyador del Concurs de Comissariat impulsat l'any 2017 pel Consorci Transversal Xarxa d'Activitats Culturals. El projecte agrupa deu ciutats catalanes amb la voluntat de fer-hi visible l'art urbà fet per deu dones, que es vol valorar especialment, ja que massa sovint el talent artístic de les dones creadores ha estat silenciada. En aquest mural la seva creadora, que ha fet pintures murals de grans dimensions en ciutats d'arreu del món, s'ha inspirat a partir del rostre d'una treballadora del taller d'imatgeria religiosa, ubicat en el mateix edifici del Museu dels Sants, i fa un homenatge a les treballadores dels tallers de sants d'Olot.

>> Mural representatiu de les reivindicacions del 8-M a Girona. (Autoria: DANI VIVERN)

>> La pintora B-Toy enllestint el mural d'una paret lateral del Museu dels Sants d'Olot. (Autoria: QUIM ROCA MALLARACH)

Un nou capítol de la variant d'Olot |

El tema de no tenir la variant és com una cançó enfadosa que afecta molts garrotxins diàriament. Ara sembla que el Ministeri de Foment ha accedit a traspasar a la Generalitat la coordinació del tram nord de la variant d'Olot, que és competència seva. És un tram de pocs quilòmetres que va des del barri de l'Hostal del Sol fins a l'enllaç de l'autovia A-26. Aquest tram nord és una part de les tres peces que falten per completar l'eix de Bracons, juntament amb la futura variant de les Preses i la variant d'Olot, que és la que està més avançada, amb el projecte constructiu ja fet. Es raona que ara tots els tràmits administratius els farà l'executiu català, i es confia poder complir el calendari d'inici d'obres de cara a l'any vinent, el 2019, tot i que els ciutadans ho mirem amb sornegueria, donada l'experiència de les reiterades promeses incomplertes.

Cop d'ull a l'entorn proper | Les notícies que es generen mensualment a la comarca són molt diverses, i no sempre hi ha espai per reflectir-les. Ara en farem un calaix de sastre. Moure's pel Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa serà més fàcil, ja que s'ha iniciat un procés de restauració i instal·lació de la senyalització necessària per facilitar el recorregut per la zona. Després de molts anys d'obres de restauració, s'ha inaugurat l'església de Sant Valentí de Salarsa, una magnífica cons-

trucció romànica situada en un entorn privilegiat, al cor de l'Alta Garrotxa. La Vall d'en Bas té un nou centre de dia per a la gent gran i també residència, anomenat El Mirador del Puigsacalm (donada la situació), una notícia molt ben rebuda per la gent de la vall. Finalment, aquest estiu es farà la tretzena Biennial Olot-Fotografia, una mostra internacional que ha assolit un reconeixement important i a la qual acudeixen professionals de tot el món. La participació està oberta a tothom. L'organització fa una selecció inicial de les obres i tria les que creu que tenen més interès, que s'exposaran en diversos seus del 27 de juliol al 25 d'agost.

EL PLA DE L'ESTANY

XAVI XARGAY

Fundació Autisme Mas Casadevall |

Dos són els motius per parlar de la Fundació Autisme Mas Casadevall: la celebració del seu trentè aniversari i la recepció del Premi CERMI 2017 a la Investigació Social i Científica pel projecte «CARE - Mas Casadevall» per a l'atenció primerenca de l'autisme. Aquest premi és el reconeixement a la singularitat d'un projecte multidisciplinari liderat pel consorci format per l'Hospital Sant Joan de Déu, la Universitat Blanquerna - Ramon Llull, el Centre de Regulació Genòmica (CRG) i la Fundació Autisme Mas Casadevall, amb l'assessorament del MIND Institute de Califòrnia. El projecte té com a primer objectiu facilitar la diagnosi precoç de trastorns de l'espectre de l'autisme i, tot seguit, proporcionar tractaments adequats als nens i les seves famílies, en coordinació amb els suports terapèutics i educatius del sistema d'atenció comunitari. La Fundació Autisme Mas Casadevall és una fundació privada creada el 1988 per un grup de famílies amb fills amb trastorn autista. La seva preocupació els va portar a posar-se en contacte amb els millors especialistes mundials, al MIND Institute, amb seu a Sacramento. Des d'aquell moment fins avui, la constant innovació, el treball diari i l'ambició del projecte han permès que se'l reconegui com un centre

capdavanter en el tractament de l'autisme. Han becat dos doctors (María Díez-Juan i Artiz Aranbarri) al MIND Institute. I ara celebren els trenta anys. El primer acte són dos concerts a l'auditori Josep Viader de la Casa de Cultura de Girona. Més endavant se celebrarà una jornada de portes obertes, un sopar benèfic, una exposició d'obres creades per persones residents al Mas Casadevall (per primera vegada els productes són en 3D i figures humanes), que es farà a la Bisbal, una exposició del dissenyador André Ricart (a Barcelona) i tres xerrades formacions, una de les quals sobre el mètode Denver.

>> Els principals representants de la Fundació Autisme Mas Casadevall rebent el premi CERMI 2017. (Autoria: FUNDACIÓ AUTISME MAS CASADEVALL)

Un munt de raons | Com podeu comprovar, no he estat precis a l'inici de la crònica: no hi ha dos motius per parlar de la serinyanenca Fundació Autisme Mas Casadevall, sinó que primer hi ha trenta-vuit raons (les persones que actualment hi són tractades), a les quals cal afegir-ne cinquanta-dues més (els treballadors) i un nombre indeterminat més (els familiars). Un munt de raons i dues excuses per fer-ne una crònica: trenta anys i un premi.

LA SELVA

JOAN DOMÈNECH

Ansón i Tossa | Bonaventura Ansón Pérez (Tossa, 1945) és un important artista tossenc, de llarga trajectòria, que ha fet estades a l'estranger, sobretot a París i a Carrara (Itàlia), on ha estat en contacte amb grans mestres de les arts plàstiques. Ansón havia publicat ja, el 1916, una primera obra autobiogràfica titulada *Amb gust de sal*, sobre la seva